OIKEUSMINISTERIÖ

LAUSUNTO

Lainvalmisteluosasto
Julkisoikeudenyksikkö
LsN Anu Talus

18.6.2018

Liikenne- ja viestintävaliokunnalle

U-JATKOKIRJELMÄ; KOMISSION EHDOTUS EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON ASETUKSEKSI YKSITYISELÄMÄN KUNNIOITTAMISESTA JA HENKILÖTIETOJEN SUOJASTA SÄHKÖISESSÄ VIESTINNÄSSÄ JA DIREKTIIVIN 2002/58/EY KUMOAMISESTA (SÄHKÖISEN VIESTINNÄN TIETOSUOJA-ASETUS) (U 19/2017 vp)

Eduskunnalle on toimitettu u-jatkokirje komission ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi yksityiselämän kunnioittamisesta ja henkilötietojen suojasta sähköisessä viestinnässä ja direktiivin 2002/58/EY kumoamisesta (sähköisen viestinnän tietosuojadirektiivi). Komission ehdotusta koskeva U-kirjelmä (19/2017 vp) on annettu eduskunnalle 16.2.2017.

Eduskunnan liikenne- ja viestintävaliokunta on pyytänyt oikeusministeriöltä asiantuntijalausuntoa kyseisessä asiassa. Oikeusministeriö toteaa lausuntonaan seuraavaa.

Valtioneuvoston valvontaviranomaista koskeva kanta

Käyntiosoite	Postiosoite	Puhelin	Faksi	Sähköpostiosoite
Eteläesplanadi 10 HELSINKI	PL 25 00023 VALTIONEUVOSTO	02951 6001	09 1606 7730	oikeusministerio@om.fi

Oikeusministeriö kiinnittää aluksi huomiota valvontaviranomaista koskevaan valtioneuvoston kantaan.

Euroopan unionin perusoikeuskirjan 8 artiklassa säädetään henkilötietojen suojasta. Perusoikeuskirja asettaa myös reunaehdot valvontaviranomaiselta edellytettävältä riippumattomuudelta. Oikeusministeriö on asian valmistelun yhteydessä pitänyt tärkeänä, että edellä mainitut reunaehdot näkyvät selkeästi valtioneuvoston ja Suomen kannassa. Eduskunnalle 16.2.2017 toimitetussa U-kirjelmässä (19/2017 vp) perusoikeuskirjasta seuraavat reunaehdot kävivät valtioneuvoston kannasta selkeästi ilmi.

Oikeusministeriö toteaa, että eduskunnan vahvistamaa valtioneuvoston kantaa ei ole pyritty tältä osin muuttamaan nyt käsiteltävänä olevalla U-jatkokirjeellä. U-kirjelmän mukaista kirjausta valvontaviranomaisen riippumattomuudesta ja valvonnassa käytettävistä asianmukaisista valtuuksista ei ole U-jatkokirjelmään nimenomaisesti kirjattu. Oikeusministeriön saamien tietojen mukaan liikenne- ja viestintäministeriö on kuitenkin ryhtynyt toimiin tämän epäkohdan korjaamiseksi.

Soveltamisalasta

Jatkokirjelmässä esitetyn asetuksen soveltamisalaa koskevan Suomen kannan mukaan myös turvallisuus- ja lainvalvontaviranomaisten lakiin perustuvat tarpeet ja mahdollisuudet tiedonsaantiin tulee huomioida. Oikeusministeriön mielestä u-jatkokirjeen perusteella ei ole selvää, miten mainitut seikat tulisi ottaa huomioon asetuksen soveltamisalassa ja mikä Suomen tavoite asetusta koskevissa neuvotteluissa tältä osin tulisi olla. Asiaa ei tarkemmin ole avattu jatkokirjelmässä tarkemmin, minkä vuoksi asiaa koskevaa kantaa on vaikea arvioida.

Teletunnistetiedot – data retention

Oikeusministeriö kiinnittää erityisesti huomiota sähköisen viestinnän tietosuoja-asetuksesta seuraavaan teletunnistetietoja koskevaan sääntelyyn. U-jatkokirjeessä olisi ollut tarpeellista tarkemmin selvittää, millaista teletunnistetietojen käsittelyä/säilytystä koskevaa kansallisesti suoraan sovellettavaa sääntelyä sähköisen viestinnän tietosuoja-asetuksesta siihen ehdotetuin muutoksin on mahdollisesti tulossa.

Menettelystä

Lopuksi oikeusministeriö kiinnittää huomiota U-jatkokirjeen valmisteluun. U-jatkokirje on valmisteltu hyvin tiukalla aikataululla, joka ei näyttäisi seuraavan yksinomaan EU-valmistelun asettamista reunaehdoista. U-jatkokirjeessä ei ole myöskään selvennetty esimerkiksi sitä, millaisia muutoksia neuvotteluissa asetusehdotukseen on tehty. Näistä syistä U-jatkokirjettä on ollut vaikea arvioida yksinomaan siinä esitettyjen tietojen perusteella.

Oikeusministeriöille ei varattu mahdollisuutta esittää huomioita valtioneuvoston kantaan jaostokäsittelyn jälkeen tehdyistä muutoksista.